

141

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 14 marca 1949 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Obrony Narodowej, Spraw Zagranicznych, Administracji Publicznej, Bezpieczeństwa Publicznego, Skarbu, Sprawiedliwości, Oświaty, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Reform Rolnych, Kultury i Sztuki, Żeglugi, Leśnictwa, Komunikacji, Poczty i Telegrafów, Zdrowia oraz Odbudowy w sprawie wykonania ustawy o zaopatrzeniu inwalidzkim.

Na podstawie art. 61 ust. 6 i art. 78 ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o zaopatrzeniu inwalidzkim (Dz. U. R. P. z 1945 r. Nr 22, poz. 131 i Nr 30, poz. 181, z 1947 r. Nr 43, poz. 226 i z 1948 r. Nr 50, poz. 387) zarządza się, co następuje:

§ 1. Artykuły, wymienione w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia, oznaczają artykuły ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o zaopatrzeniu inwalidzkim, paragrafy zaś — paragrafy rozporządzenia niniejszego.

§ 2. Jeżeli rozporządzenie niniejsze nie przewiduje wyjątków, inwalidzi i wdowy po inwalidach, po poległych i zmarłych w związku przyczynowym ze służbą wojskową oraz po zaginionych bez własnej winy na terenie i w czasie działań wojennych (art. 1), jak również inwalidzi i wdowy uprawnieni na podstawie art. 3 dekretu z dnia 25 października 1948 r. o zmianie ustawy z dnia 17 marca 1922 r. o zaopatrzeniu inwalidzkim (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 387) kierowani są do poszczególnych pracodawców w celu przyjęcia do pracy przez właściwe urzędy zatrudnienia.

§ 3. 1. Urzędy państwowe i samorządowe, przedsiębiorstwa i zakłady państwowe, samorządowe i prywatne, przez państwo subwencjonowane i koncesjonowane, obowiązane są zwracać się do właściwych urzędów zatrudnienia z zapotrzebowaniem przedstawienia kandydatów do pracy spośród osób, którym przysługuje pierwszeństwo przy obsadzaniu posad w myśl art. 59 i 60, jeżeli posady te nie podlegają, w myśl obowiązujących przepisów, obsadzeniu w inny sposób. Zapotrzebowanie powinno określać warunki pracy i płacy oraz wymagane od kandydatów kwalifikacje na wakuujące stanowiska.

2. Urzędy zatrudnienia w terminie dni 7 od dnia otrzymania zawiadomienia obowiązane są polecić na zgłoszone miejsca kandydatów spośród inwalidów wojennych, wdów po inwalidach wojennych, wdów po poległych i zmarłych w związku przyczynowym ze służbą wojskową oraz po zaginionych bez własnej winy na terenie i w czasie działań wojennych, jeżeli wdowy te nie mają dostatecznych środków do życia.

3. Za wdowy, nie mające dostatecznych środków do życia, należy uważać te, których dochód z jakichkolwiek źródeł jest niższy od uposażenia pracowników państwowych XII grupy.

4. Urzędy, przedsiębiorstwa i zakłady, wymienione w ust. 1, obowiązane są udzielić pierwszeństwa przy równych kwalifikacjach kandydatom poleconym przez urzędy zatrudnienia.

5. Urzędy, przedsiębiorstwa i zakłady, wymienione w ust. 1, mogą obsadzać wakuujące stanowiska według swego uznania, jeżeli urząd zatrudnienia nie przedstawi kandydata w ciągu 7 dni, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia.

§ 4. Pracodawcy określani w art. 61 obowiązani są zatrudniać na każdym 33 pracowników jednego inwalidę o ogólnej utracie zdolności zarobkowej, wynoszącej co najmniej 15%, lub jedną wdowę, jeżeli nie przekroczyła 50 roku życia i nie posiada dostatecznych środków do życia.

§ 5. 1. Za podstawę do obliczenia liczby inwalidów i wdów (§ 4), którzy powinni być zatrudnieni w przedsiębiorstwach państwowych, przyjmuje się ogólną liczbę pracowników, zatrudnionych w zakładach pracy:

- a) w przedsiębiorstwie Polskie Koleje Państwowe z wyjątkiem pracowników na stanowiskach wykonawczych w służbie stacyjnej, konduktorskiej i parowozowej oraz pracowników sezonowych — na obszarze całego Państwa,
- b) w przedsiębiorstwach: Polski Monopol Tytoniowy, Państwowy Monopol Spirytusowy, Polski Monopol Solny i Polski Monopol Zapalczany, w każdym z tych przedsiębiorstw — na obszarze całego Państwa,

- c) w przedsiębiorstwie Polska Poczta, Telegraf i Telefon — na obszarze poszczególnych Dyrekcji Okręgów Poczty i Telegrafów,
- d) w przedsiębiorstwach Żegluga Morskiej i Rzecznej — w każdym z tych przedsiębiorstw z wyjątkiem osób, należących do obsady statków i pracowników sezonowych,
- e) w przedsiębiorstwach budowlanych z wyjątkiem pracowników sezonowych — na obszarze całego Państwa.

2. Za podstawę do obliczenia liczby inwalidów i wdów (§ 4), którzy powinni być zatrudnieni w przedsiębiorstwach państwowych, nie wymienionych w ust. 1, oraz w przedsiębiorstwach pozostających pod zarządem państwowym, przyjmuje się ogólną liczbę pracowników zatrudnionych w zakładach pracy tych przedsiębiorstw — na obszarze jednego województwa, a w m. st. Warszawie i w m. Łodzi — w granicach miasta. Jeżeli przedsiębiorstwa te są organizacyjnie podporządkowane zjednoczeniom przemysłu, centralnym zarządom przemysłu lub centralom, podstawę do obliczenia stanowi ogólna liczba pracowników danego zjednoczenia (centrali) na terenie województwa bądź na terenie m. st. Warszawy lub m. Łodzi.

3. Za podstawę do obliczenia liczby inwalidów i wdów (§ 4), którzy powinni być zatrudnieni przez pracodawców, nie wymienionych w ust. 1 i 2, przyjmuje się ogólną liczbę pracowników zatrudnionych w zakładach pracy każdego z tych pracodawców na obszarze jednego województwa, a w m. st. Warszawie i w m. Łodzi — w granicach miasta.

4. Przez pracowników, o których mowa w ustępach poprzedzających, należy rozumieć pracowników fizycznych i umysłowych, zarówno pozostających w stosunku służbowym o charakterze publiczno-prawnym, jak i zatrudnionych na podstawie umowy o pracę.

§ 6. Pracodawcy określani w art. 61 lub miejscowe kierownictwo zakładu, zatrudniający ponad 33 pracowników, obowiązani są w terminie dni 30 od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia lub od dnia uruchomienia zakładu pracy przesłać właściwemu urzędowi zatrudnienia wykaz, zawierający następujące dane:

- a) ogólną liczbę robotników i pracowników umysłowych, zatrudnionych przez pracodawcę,
- b) ogólną liczbę inwalidów (wdów), zatrudnionych przez pracodawcę,
- c) spis imienny tych inwalidów (wdów) z podaniem daty rozpoczęcia pracy przez każdego z przytoczeniem treści orzeczenia Inwalidzkiej Komisji Rewizyjno-Lekarskiej (Odwoławczej),
- d) liczbę miejsc wakujących dla inwalidów (wdów) oraz wyszczególnienie rodzajów pracy, jakie mogłyby być im poruczone.

§ 7. Pracodawcy określani w art. 61 lub miejscowe kierownictwo zakładu obowiązani są zawiadamiać właściwy urząd zatrudnienia o wszelkich zmianach w stanie zatrudnienia w ciągu 7 dni od takiej zmiany, a w szczególności:

- a) od wygaśnięcia umowy o pracę, zawartej z inwalidą (wdową) na czas określony,
- b) od wypowiedzenia umowy o pracę, zawartej z inwalidą (wdową) na czas nieokreślony, z podaniem daty, w której ma nastąpić lub nastąpiło zwolnienie inwalidy (wdowy),
- c) od zwolnienia inwalidy (wdowy) po upływie okresu próbnego lub z powodu rozwiązania umowy o pracę z jego winy,

- d) od rozwiązania umowy o pracę z powodu śmierci inwalidy (wdowy),
- e) od takiego zwiększenia liczby zatrudnionych robotników i pracowników umysłowych, która powoduje obowiązek zatrudnienia stosunkowo większej liczby inwalidów (wdów), z wyszczególnieniem rodzajów pracy, jakie mogłyby być im poruczone.

§ 8. Po upływie terminu, wymienionego w § 6, właściwy urząd zatrudnienia przesyła pracodawcy wniosek przyjęcia do pracy inwalidy (wdowy). Urząd zatrudnienia przesyła wniosek niezależnie od tego, czy pracodawca dopełnił obowiązku nadesłania wykazu, przewidzianego w § 6.

Przyjęcie do pracy powinno nastąpić przed upływem miesiąca od dnia otrzymania przez pracodawcę wniosku urzędu zatrudnienia.

O przyjęciu do pracy właściwy urząd zatrudnienia zawiadamia Izbę Skarbową, wypłacającą inwalidzie (wdowie) zaopatrzenie pieniężne.

§ 9. 1. Rodzaj pracy, poruczonej inwalidzie (wdowie), powinien odpowiadać jego zdolnościom fizycznym i kwalifikacjom zawodowym.

2. Wynagrodzenie za pracę inwalidów (wdów) nie może być niższe niż wynagrodzenie innych osób, spełniających takie same czynności, w tej samej ilości godzin pracy i zatrudnionych w tym samym zakładzie pracy.

3. Do liczby inwalidów (wdów), którzy powinni być zatrudnieni (art. 61), nie mogą być zaliczone osoby, nie wykonujące pracy, chyba że niewykonywanie pracy jest uzasadnione przyczynami ustawowymi, zabraniającymi wypowiedzenia umowy.

§ 10. Władzami powołanymi do nadzorowania należytego wykonywania przepisów art. 61 i przepisów rozporządzenia niniejszego są właściwe urzędy zatrudnienia.

§ 11. 1. Przepisy §§ 4, 5 ust. 3, 6, 7 i 8 nie mają zastosowania do zakładów, pozostających w zarządzie Ministerstwa Obrony Narodowej lub Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, oraz do Państwowej Wytwarzalni Papierów Wartościowych.

2. Kontrolę nad zatrudnieniem inwalidów (wdów) w zakładach, wymienionych w ust. 1, reguluje właściwy minister w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej.

§ 12. 1. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

2. Równocześnie tracą moc obowiązującą przepisy §§ 197 do 207 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej i Ministra Skarbu z dnia 17 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 5, poz. 32).

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *K. Rusinek*

Minister Obrony Narodowej: *M. Zymierski*
Marszałek Polski

Minister Spraw Zagranicznych: *Z. Modzelewski*

Minister Administracji Publicznej: *Wł. Wołski*

Minister Bezpieczeństwa Publicznego: *St. Radkiewicz*

Minister Skarbu: *K. Dąbrowski*

Minister Sprawiedliwości: *H. Świątkowski*

Minister Oświaty: *St. Skrzyszewski*

Minister Przemysłu i Handlu: *H. Minc*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Dąb-Kociol*

Minister Kultury i Sztuki: *S. Dybowski*

Minister Żeglugi: *A. Rapacki*

Minister Leśnictwa: *B. Podedworny*

Minister Komunikacji: *J. Rabanowski*

Minister Poczty i Telegrafów: *W. Szymanowski*

Minister Zdrowia: *T. Michejda*

Minister Odbudowy: *M. Kaczorowski*